

LLIURAMENT DEL XXIX PREMI SANT JOAN CAIXA SABADELL

Sabadell, 16 de juny de 2009

Senyor president de Caixa Sabadell, senyor alcalde, autoritats, senyores i senyors, molt bona nit. És un honor, un cop més, haver estat convidat a participar en el lliurament d'aquest Premi Sant Joan de Caixa Sabadell, i un plaer haver pogut acceptar la invitació. Els he de confessar que ja em sento una mica com a casa, sempre ben acollit.

El sentir-se ben rebut, ben tractat –forma part d'aquesta simpatia de la ciutat–, per la molta gent que ajuda a tirar endavant aquest acte cada any és certament una raó per dir que sí al senyor Salvador Soley quan em demana que vingui i, per tant, per reservar un espai a l'atapeïda agenda de president del Parlament i tornar.

Però hi ha més raons. Hi ha dos motius per a la participació obligada. El primer, que aquest és ara mateix un dels premis més destacats de la literatura catalana. La dotació econòmica és important, la més important. Tanmateix, malgrat que vivim en una societat de mercat, els diners no ho són tot, i no són el que el fan tan valuós per a la nostra cultura. El que el fa remarcable són les obres premiades, la creixent llista de guanyadors, l'aval de qualitat que es desprèn del jurat, amb noms de prestigi i de referència.

Assistir a l'acte de lliurament d'aquest vint-i-novè Premi Sant Joan és una manera de mostrar agraïment al suport que Caixa Sabadell dóna a la literatura catalana, a la literatura del nostre país. Perquè aquest premi significa projecció d'autors, difusió d'obres, estímul de creació. Ajuda a pujar un graó més la qualitat i la força de la nostra literatura, de la nostra cultura, i això, sense cap mena de dubte, mereix tot el suport possible. I en acabar esperarem amb avidesa de lectors la tardor perquè Edicions 62 publiqui la novel·la guanyadora de Jordi Coca, a qui aprofito per felicitar públicament pel premi. Vull fer un reconeixement a la seva trajectòria, a la seva contribució activa a la vida cultural i al seu compromís amb la nostra nació.

Aquest matí he participat en el Certamen Nacional Infantil i Juvenil de Lectura en Veu Alta. Era un acte al Teatre Nacional de Catalunya, tot ple, amb centenars de nois i noies, nois i noies que han fet l'exercici de la lectura en veu alta, nois i noies que per cert avui fan un ús diferent del llenguatge, fan un ús diferent de la llengua del que nosaltres històricament hem fet. Avui els joves, els adolescents, xategen, formen part de xarxes socials, envien molts missatges curts i tenen més informació que mai. Els he fet una reflexió amb relació a la qualitat de la llengua que fan servir: empassar-se tantes vocals, al final, no pot ser bo. Però més enllà d'això els he dit que, malgrat tot el que fan, malgrat aquesta nova dimensió de la relació social, malgrat internet, el valor d'un llibre encara és molt alt, en la nostra societat. Els he dit que el llibre no desapareixerà mai, que el llibre pot ser complementari d'internet, i tant que sí!, i fins i tot és necessari que en sigui complementari, que el llibre és màgia, que el llibre és imaginació, que el llibre és intel·ligència, que el llibre és comunicació, que el llibre és informació, que el llibre ha de ser debat, que el llibre ha de ser crítica. El llibre, en la societat de la informació i la comunicació, en què vivim ja, és més indispensable que mai. I els bons llibres acaben essent reptes personals, però també reptes col·lectius.

I el segon argument per ser aquí avui, i ser-hi amb tot l'honor, és la mateixa Obra Social de Caixa Sabadell, encara més enguany que Caixa Sabadell fa cent cinquanta anys. Per tant, aprofito per donar suport a un model de caixa d'estalvis arrelat a Catalunya, en aquest cas representat per Caixa Sabadell i amb què part important dels beneficis es tradueixen en promoció d'iniciatives socials, assistencials, culturals, en suport a la formació i la investigació, en preservació del medi ambient, etcètera. I es fa amb un valor afegit: la implantació territorial. Aquest model actua com un punt de reequilibri, però també d'equitat, davant les inèrcies sovint centralistes. Aquest concepte de territori, de reconeixement de la realitat territorial, va determinar l'origen de Caixa Sabadell ara fa cent cinquanta anys i constitueix encara un valor important del seu present. L'Obra Social de Caixa Sabadell fa funcions de reequilibri social i territorial, i aquesta és una aportació al país que cal fer conèixer i que cal reconèixer. Encara més quan els darrers mesos, setmanes, dies, a remolc de la crisi i de la creació del Fons de Reestructuració Ordenada Bancària, han sorgit rumors sobre una possible

intervenció política de l'Estat amb relació al model de caixes i sobre moviments de fusions dirigides políticament.

Vull aprofitar avui aquest marc solemne, incomparable, absolutament escaient, per reivindicar el model propi de les caixes catalanes, la seva identificació amb el territori, la seva implicació amb el país. Caixa Sabadell, amb la seva Obra Social i els seus cent cinquanta anys de vida, és un exemple d'aquest model català de caixes, que és diferent del de la resta de l'Estat. Reivindico la capacitat de decisió pròpia de les caixes catalanes, de les caixes d'estalvis, independent dels interessos polítics. No ens podem permetre reproduir el joc partidista en el model de caixes català ni que l'Estat passi per damunt de les competències de les institucions catalanes. És un model que funciona, arrelat a la societat, al país, i cal que la seva viabilitat de futur es plantegi des d'aquest arrelament social, al país, al territori, i no des de criteris polítics partidistes amb interessos difusos, i encara menys des de la perspectiva centralista d'un ministeri.

Els camins de futur poden ser uns o altres, no en nego cap, però sempre des de la identitat pròpia d'un model català de caixes d'estalvis. Un model, per cert, definit per una llei del Parlament, i a més per un article específic de l'Estatut, el 120, el de les caixes d'estalvis. Encara més: l'article 45.8 de l'Estatut diu, i cal recordar-ho davant les darreres notícies sobre decrets de l'Estat: "La Generalitat, en consideració a les funcions social, cultural i de promoció econòmica que compleixen les caixes d'estalvis, n'ha de protegir l'autonomia institucional i ha de promoure la contribució social d'aquestes entitats a les estratègies econòmiques i socials dels diversos territoris de Catalunya." Dit d'una altra manera: cal que es mantingui l'autonomia institucional de les caixes d'estalvis, la seva independència.

Una darrera reflexió, molt breu. Catalunya avui té una qüestió vital sobre la taula, sobre l'agenda política. En té diverses, però n'hi ha una d'essencialment important i rellevant, i no és altra que el sistema de finançament. Exigim un sistema una mica més just, que ja es va acordar i aprovar en el procés de l'Estatut, que és una llei, com vostès saben, orgànica, que es va aprovar a les Corts Generals i que cal que es faci realitat.

En aquests moments hi ha una negociació política, i el Govern de Catalunya es manté ferm en la negociació. Cal, però, el suport de la ciutadania, cal el suport de

la societat catalana. Per què? Perquè el que està en joc és molt més que no una acció de govern. El que està en joc amb el finançament són les escoles, és la sanitat, és aplicar lleis tan importants com la de serveis socials o la de barris, és el finançament de la cultura, és l'entramat social del país. Són els diners que han de permetre adaptar respostes polítiques als efectes de la crisi a Catalunya, per exemple. És tot això, i Catalunya s'hi juga molt. No el Govern de Catalunya, que també: Catalunya, s'hi juga molt. També aprofito, doncs, l'avinentesa per demanar la implicació i el suport de tothom per mantenir la fermesa en la qüestió del finançament, per demostrar que Catalunya tirarà endavant, per demanar que la llei es compleixi, que es respectin els drets, que hi hagi justícia.

Som un poble de tenacitat provada, de tossuderia manifesta, i si ens hi posem tots normalment aconseguim el que volem. Com ho ha aconseguit Jordi Coca, finalista en una edició anterior, guanyador d'aquesta vint-i-novena edició del Premi Sant Joan de Caixa Sabadell i un dels principals exponents i referents de la literatura catalana.

Moltes gràcies i moltes felicitats.